

Дијана Пешић, инспектор – просвјетни савјетник
за специјалну наставу у васпитно-образовним установама за образовање дјеце са сметњама у психофизичком развоју

Извјештај о реализацији групног савјетодавно – инструктивног рада из подручја специјална настава и инклузија школска 2019/2020. година

У периоду од 20. до 28. августа 2019. године реализован је групни савјетодавно-инструктивни рад из подручја специјална настава и инклузија.

Циљ савјетовања

Глобални циљ групног савјетодавно-инструктивног рада јесте унапређење квалитета васпитања и образовања ученика са сметњама у развоју како у посебним установама и одјељењима, тако и у процесу инклузивног образовања.

Оперативни циљеви су:

- Сагледати чињенично стање, идентификовати актуелне тешкоће, те понудити приједлог мјера за отклањање истих.
- Информисати учеснике савјетовања о актуелностима значајним за наредну школску годину.
- Стручно усавршавање дефектолога и наставника.

Програм савјетовања

- 1 Најава циља и програма савјетовања, упознавање учесника, усаглашавање очекивања учесника савјетовања
2. Демографска политика – основне информације добијене од Савјета за демографску политику Републике Српске
3. Дефинисање циљева и исхода васпитно-образовног и рехабилитационо-хабилитационог рада, стручна тема
4. Запажања инспектора-просвјетног савјетника током претходне године о најчешћим питањима и проблемима у раду
5. Актуелности и препоруке за наредну школску годину.

Реализација групног савјетодавно – инструктивног рада

Учесници савјетовања

Групни савјетодавно-инструктивни рад из области специјална настава и инклузија реализован је према унапријед дефинисаном плану и програму. Савјетовање је одржано у пет градова, а реализовано је кроз рад са 10 група. Савјетовању су присуствовали дефектолози/специјални едукатори и рехабилитатори, те представници

редовних основних школа (наставници разредне и предметне наставе и стручни сарадници). Одзив наставника позиву за савјетовање био је одличан. Од планираних 167 дефектолога (установе за дјецу са сметњама у развоју, посебна одјељења, стручни сарадници у редовним основним школама) савјетовању је присуствовало њих 161 или 96,40%. Планирати број представника основних школа је практично немогуће, јер сви наставници и стручни сарадници који имају потребу и желе да добију информације и одговоре на своје дилеме могу присуствовати групном савјетодавно-инструктивном раду. Оквирно је планирано да из сваке школе дође по један представник који би могао дисеминирати информације својим колегама, односно 187 учесника. Међутим, савјетовању је присуствовало 227 учесника. Анализом листи за евиденцију присуства уочено је да из појединих школа није било представника на савјетовању, док је из других школа присуствовало и по неколико наставника. Од укупно планираних 354 савјетовању је присуствовало 388 учесника.

План савјетовања и учесници

Регија Бијељина - основне школе из Бијељине, Угљевика и Лопара				
Регија Бирач – основне школе из Братунца, Власенице, Зворника, Милића, Осмака, Сребренице и Шековића				
МЈЕСТО	ВРИЈЕМЕ	УЧЕСНИЦИ	Очекивано	Присутно
ЈУ ОШ „Вук Караџић“ БИЈЕЉИНА	27. 8. 2019. у 9 ⁰⁰ часова	Представник основне школе (наставник разредне или предметне наставе, педагог, психолог или социјални радник)	33	32
		Дефектолози/специјални едукатори и рехабилитатори запослени у специјалним одјељењима или као стручни сарадници и други образовни профили који раде у специјалним одјељењима	12	13
Регија Херцеговина – основне школе из Берковића, Билеће, Гацка, Љубиња, Невесиња и Требиња				
Сарајевско – романијска регија – основне школе из Вишеграда, Источне Илиће, Источног Новог Сарајева, Калиновика, Пала, Рогатице, Рудог, Сокоца, Трнова, Хан Пијеска, Фоче и Чајнича				
МЈЕСТО	ВРИЈЕМЕ	УЧЕСНИЦИ	Очекивано	Присутно
ЈУ ОШ „Змај Јова Јовановић“ ТРЕБИЊЕ	28. 8. 2019. у 9 ⁰⁰ часова	Представник основне школе (наставник разредне или предметне наставе, педагог, психолог или социјални радник)	27	14
		Дефектолози/специјални едукатори и рехабилитатори запослени у специјалним одјељењима или као стручни сарадници и други образовни профили који раде у специјалним одјељењима	15	11
Регија Добој - основне школе из Добоја, Брода, Вукосавља, Дервенте, Доњег Жабара, Модриче, Пелагићева, Петрова, Станара, Теслића и Шамца				
МЈЕСТО	ВРИЈЕМЕ	УЧЕСНИЦИ	Очекивано	Присутно
ЈУ ОШ „Доситеј Обрадовић“ ДОБОЈ	23. 8. 2019. у 11 ⁰⁰ часова	Представник основне школе (наставник разредне или предметне наставе, педагог, психолог или социјални радник)	35	54

ЈУ ОШ „Доситеј Обрадовић“ ДОБОЈ	23. 8. 2019. у 9 ⁰⁰ часова	Дефектолози/специјални едукатори и рехабилитатори запослени у специјалним установама и одјељењима или као стручни сарадници и други образовни профили који раде у специјалним одјељењима /установама	30	27
Регија Приједор (дио регије) – основне школе из Приједора, Козарске Дубице, Костајнице, Крупе на Уни, Новог Града и Оштре Луке				
МЈЕСТО	ВРИЈЕМЕ	УЧЕСНИЦИ	Очекивано	Присутно
ЈУ ЦЕНТАР „Сунце“ ПРИЈЕДОР	28. 8. 2018. у 11 ⁰⁰ часова	Представник основне школе (наставник разредне или предметне наставе, педагог, психолог или социјални радник)	24	42
ЈУ ЦЕНТАР „Сунце“ ПРИЈЕДОР	28. 8. 2018. у 9 ⁰⁰ часова	Дефектолози/специјални едукатори и рехабилитатори запослени у специјалним установама и одјељењима или као стручни сарадници и други образовни профили који раде у специјалним одјељењима /установама	40	36
Регија Бања Лука и дио Регије Приједор – основне школе из Бања Луке, Градишке, Српца, Прњавора, Лакташа, Кнежева, Котор Вароша, Челинца, Мркоњић Града, Шипова, Рибника, Петровца и Језера				
МЈЕСТО	ВРИЈЕМЕ	УЧЕСНИЦИ	Очекивано	Присутно
ЈУ ОШ „Георги Стојков Раковски“ БАЊА ЛУКА	22.8. 2018. у 9 ⁰⁰ часова у 11 ⁰⁰ часова	Представник основне школе (наставник разредне или предметне наставе, педагог, психолог или социјални радник)	68	85
ЈУ ЦЕНТАР „Заштити ме“ БАЊА ЛУКА	5. 9. 2018. у 12 ⁰⁰ часова	Дефектолози/специјални едукатори и рехабилитатори запослени у Центру Заштити ме и други образовни профили који раде у овој установи	40	38
ЈУ “Центар за васпитање и образовање и рехабилитацију слушања и говора“ БАЊА ЛУКА	6. 9. 2018. у 12 ⁰⁰ часова	Дефектолози/специјални едукатори и рехабилитатори запослени у специјалним одјељењима или као стручни сарадници из Бањалуке, Градишке, Српца, Прњавора и Шипова. Дефектолози/специјални едукатори и рехабилитатори запослени у Центру ВОРСГ	30	36
Укупно представника основних школа	Очекивано		Присутно	Постотак
	187		227	-
Укупно дефектолога /специјалних едукатора и рехабилитатора	167		161	96,40%
Укупно	354		388	-

Услови за рад

Све школе домаћини (њих седам) обезбиједиле су адекватне услове за успјешну реализацију савјетовања и на тај начин дали значајан допринос квалитету самог савјетовања, за шта им исказујемо посебну захвалност.

Реализација програма

Одлука да се током групног савјетодавно-инструктивног рада говори о питањима демографске ситуације и популационе политике је резултат намјере Републичког педагошког завода да допринесе развоју позитивне популационе климе и стварању претпоставки за рехабилитацију демографске слике Републике Српске. Материјали и презентације добијени од Савјета за демографску политику Републике Српске су адаптирани и прилагођени за потребе савјетовања из подручја специјалне наставе и инклузије и на такав начин презентовани учесницима као тема: ***Демографска политика – основне информације добијене од Савјета за демографску политику Републике Српске***

Као и претходних година стручна тема савјетовања бирана је на основу запажања инспектора-просвјетног савјетника током непосредних увида као сегмент у раду у коме је уочено доста простора за побољшање. ***Дефинисање циљева и исхода васпитно-образовног и рехабилитационо-хабилитационог рада*** је кључно за квалитетно учење и поучавање, за израду развојних, образовних, корективних планова и програма, те за њихову реализацију и вредновање. Нажалост, пракса је показала да је дефинисање циљева и исхода учења већином најслабија карика у свим плановима и програмима било да се тичу васпитања и образовања или су програми корективног и терапијског рада. Циљеви су обично превише широко дефинисани или превише ограничени, често су превише уопштени или превише конкретни и садрже мало информација о окружењу и ситуацијама у којима се могу остваривати. Реализацијом ове стручне теме намјера је била ојачати компетенције наставника/дефектолога да:

- приликом дефинисања циљева и исхода учења имају на уму обавезу уважавања континуитета и поступности развоја, односно да уоче неопходност дефинисања краткорочних, средњорочних и дугорочних очекивања,
- дефинишу циљеве и исходе у својим оперативним програмима рада ослањајући се на могућности ученика, ниво развоја и функционисања који су досегли, њихове специфичности и потребе и, наравно, постигнућа која се желе остварити,
- се одређујући циљеве и исходе учења и поучавања руководе Блумовом таксономијом имајући у виду све аспекте функционисања личности: когнитивни, афективни и психомоторни.

Препоруке за наредни период

- Указано је на важност познавања и поштовање прописа и норми који дефинишу област образовања и васпитања ученика са сметњама у развоју
- Више пажње посветити стручном усавршавању из области образовања ученика са сметњама. Пожељно је да школе и центри организују за своје наставнике, у складу са могућностима, групна усавршавања, а наставници да јачају своје компетенције по овим питањима кроз индивидуално стручно усавршавање. Максимално користити властите ресурсе и оне које нуде локалне заједнице.

- И даље развијати и јачати тимски приступ у раду и интензивирати сарадњу са свим појединцима (у самој школи или ван ње) који могу дати допринос унапређењу квалитета рада са ученицима са сметњама. Користити ресурсе програма ***Брига о дјечи заједничка одговорност и обавеза***.

Најчешћа питања

Учесници савјетовања имали су највише питања у вези са планирањем и програмирањем рада у инклузивним одјељењима и вођењем документације, односно са неусклађеношћу прописаних образаца и потреба. Током рада са свим групама настојали смо разјаснити дилеме и недоумице те понудити конкретна рјешења и смјернице за рад. Остала питања су се углавном тичала конкретних, појединачних ситуација и немогуће их је у извјештају све поменути, а инспектор – просвјетни савјетник је настојао да сваком наставнику и дефектологу пружи стручну помоћ и савјет.

Закључак

Закључак инспектора–просвјетног савјетника је да су у потпуности остварени оперативни циљеви групног савјетодавно-инструктивног рада из области специјална настава и инклузија, а самим тим направљен је и корак напријед у постизању глобалног циља, тј. унапређење квалитета васпитања и образовања ученика са сметњама у развоју. Сви учесници указали су на значај и потребу реализације групних савјетовања. Значајна већина учесника је оцијенила теме савјетовања као врло актуелне.

Дијана Пешић, инспектор – просвјетни савјетник